

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Sreda, 3. september 2003 / 120 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Izpitni poli je priložena barvna priloga. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

MATURITETNI PREIZKUS

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Od devetih vprašanj jih izberite sedem, na katera boste odgovarjali, in obkrožite njihove zaporedne številke. Pri ocenjevanju se bodo upoštevali samo ti odgovori. Pišite v izpitno polo, v za to določen prostor, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom, in to čitljivo.

Vse naloge so ovrednotene z enakim številom točk (6).

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 28 strani, od tega 5 praznih.

PRAZNA STRAN

1. IKONOGRAFIJA

- A) Na delih pod zaporednimi števkami 1, 2, 3, 4 in 5 so predstavljeni najpomembnejši neposredno spoznavni ikonografski motivi. Poimenujte predstavljene neposredno spoznavne motive.

(Vse navedbe za 1 točko)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- B) Na delih pod zaporednimi števkami 6, 7, 8 so predstavljeni tipi portetov, ki se med seboj razlikujejo po formalni postavitvi upodobljenca. Pod vsako delo zapišite po dve ustrezni oznaki. (Na primer frontalni, doprsni, itd.)

Slika 6

Slika 7

Slika 8

(1 točka za 2 v celoti pravilno označena portreta)

- C) Na znameniti kameji *Gemma Augustea* (slika 9) je rimski cesar Avgust upodobljen kot Jupiter. Po katerih atributih ga prepoznate? Imenujte vsaj en atribut.

(1 navedba 1 točka)

Slika 9

- D) Atributi nam torej pomagajo pri identifikaciji oseb v likovni umetnosti. Po njih identificirajte antične bogove na slikah 10, 11, 12 in 13 ter napišite pod slike njihova imena.

Slika 10

Slika 11

Slika 12

Slika 13

(za 3 identifikacije 1 točka)

E) Na sliki št. 14 je predstavljeno znamenito Bronzinovo delo. Identificirajte protagoniste.

Slika 14

(3 navedbe za 1 točko)

F) Razložite alegorično vsebino Bronzinovega dela.

(osnovni pomen slike za 1 točko)

2. PREPOZNAVANJE UMETNOSTI STAREGA VEKA

- A) Slikovno gradivo prikazuje kiparske umetnine starih civilizacij.

Številke slik prikazanega slikovnega gradiva razporedite v navedeno civilizacijo.

Mezopotamska umetnost _____

Egipčanska umetnost _____

Egejska umetnost _____

(1 točka)

- B) Kakšno vlogo je imelo oziroma čemu je služilo monumentalno kiparstvo v mezopotamski umetnosti?

(1 točka)

- C) Upodobitev človeške figure je specifična v egipčanskem slikarstvu, enako tudi v plitvem reliefu. Opišite upodobitev človeške figure (egipčanski kanon) v egipčanski umetnosti.

(1 točka)

- D) Med vrhunce kiparske umetnosti vseh časov sodi delo na sliki 3. Opišite predstavljeni relief.

(1 točka)

- E) Najlepše stvaritve kikladske umetnosti predstavljajo idoli. Kako so upodobljeni? Opišite.

(1 točka)

F) Koga po tradiciji predstavlja posmrtna maska na slici 5?

(1 točka)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

3. PREPOZNAVANJE UMETNIŠKEGA DELA

A) Katero arhitekturno delo je predstavljeno na sliki št. 1?

V katerem obdobju grške antike je ta arhitektura nastala?

(1 točka)

Slika 1

B) Čemu je bila ta arhitektura namenjena in komu je bila posvečena?

(1 točka)

C) Opišite predstavljeno arhitekturo.

Kateri stebni red je uporabljen? _____

Kateri so nosilni elementi? _____

Kateri so nošeni elementi? _____

(1 točka)

D) Kje je ta arhitektura? (Mesto.)

_____

Katera templja poleg prikazanega še stojita na tej akropoli (glej sliko št. 2)?

_____

Kako se imenuje veličasten dohod do templjev?

_____

(1 točka)

Slika 2

E) Kdo je bil umetniški vodja tega velikega arhitekturnega dela?

_____

(1 točka)

F) Pojasnite izraza:

cela _____

metopa _____

(1 točka)

4. POZNAVANJE GOTSKEGA STENKEGA SLIKARSTVA NA SLOVENSKEM

- A) Tipična slovenska gotska podružnična cerkev je imela bogato poslikano notranjščino (prezbiterij, ladja). Stenske slike pa so bile pogosto tudi na zunanjščini. Pomagajte si s slikami 1, 2 in 3 ter navedite en primer takšne celovite poslikave.

(1 točka)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

- B) Poslikava stene in oboka prezbiterja simbolizira Nebeški Jeruzalem. Navedite vsaj tri vsebinske elemente ikonografije Nebeškega Jeruzalema. Pomagajte si s slikama št. 1 in 2 z barvne priloge.

(3 navedbe zadostujejo za 1 točko)

- C) Poslikava cerkvene notranjščine praviloma sledi uveljavljenemu ikonografskemu programu. Na severni steni se največkrat pojavlja motiv, predstavljen na sliki št. 4. Poimenujte motiv.

(1 točka)

Slika 4

- D) Na zunanjščini cerkve se nahaja velika svetniška upodobitev. Koga predstavlja? Glej sliko št. 3 na barvni prilogi.

(1 točka)

- E) Na fasadi romarske cerkve v Crngrobu najdemo tudi zanimivo fresko sv. Nedelje. Kaj predstavlja? (Glej sliko št. 4., ki je na barvni prilogi.)

(1 točka)

- F) Pri poslikavi veliko gotskih podružničnih cerkva na Slovenskem so delali številni domači in tuji slikarji. Navedite imena dveh znanih gotskih slikarjev, ki sta delala na ozemlju današnje Slovenije.

(2 navedbi za 1 točko)

PRAZNA STRAN

5. PREPOZNAVANJE UMETNIKA IN NJEGOVEGA DELA

- A) Slika št. 5 z barvne priloge predstavlja enega pomembnih severnoevropskih krilnih oltarjev 15. stoletja. Imenuje se po mestu, kjer je še danes. Napišite ime tega poliptiha.

(1 točka)

- B) V osrednjem spodnjem delu odprtega oltarja je upodobljen redek ikonografski motiv (slika št. 5 v barvni prilogi). Kateri?

V zgornjih dveh skrajnih delih odprtega prazničnega oltarja sta dva akta. Koga predstavljata in zakaj sta posebno pomembna?

(1 točka)

- C) Kateri nizozemski slikar je avtor oltarja in slike št. 6 v barvni prilogi?

(1 točka)

- D) Pri slikanju je umetnik uporabil laneno olje za mešanje barv namesto do tedaj razširjene tehnike tempere. Navedite pridobitve oljne tehnike pri likovnih učinkih.

(1 točka)

- E) Slika št. 6 z barvne priloge predstavlja Arnolfinija in njegovo ženo. Imenujte simbole, ki pojasnjujejo vsebino tega dvojnega portreta zakoncev.

(1 točka)

- F) Naturalistični elementi kot način umetniškega upodabljanja so vidni v slikovnem gradivu (sliki št. 5 in 6 v barvni prilogi). V čem prepoznate naturalizem?

(1 točka)

6. POZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA

A) Kateremu umetnostnozgodovinskemu obdobju pripadajo dela na slikah št. 1, 2 in 3?

(1 točka)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

B) Kaj so značilnosti oblikovanja človeškega telesa v umetnostnem obdobju, v katerem so nastala dela na slikah 1–3? (Obkrožite pravilne trditve.)

1. Zvesto posnemanje klasičnih grških vzorov in lepotnih idealov.
2. Popolna anatomsko pravilnost telesa.
3. Opazna stilizacija človeške figure.
4. Disproporcioniranost figure in zahtevne drže telesa.

(1 točka)

C) Kako imenujemo neposredno spoznavni motiv, ki je predstavljen na slikah od 1–3, in v katerem obdobju evropske umetnosti je doživel svoj prvi veliki razcvet?

(1 točka za oba odgovora)

D) Opazujte attribute antičnih bogov na slikah od 1–3 in po njih identificirajte predstavljene bogove.

(3 identifikacije za 1 točko)

E) Na slikah 4, 5, 6 in 7 so predstavljene mojstrovine italijanskega kiparstva tega obdobja. Pod vsako sliko napišite naslov dela in avtorja.

(1 točka za 2 pravilni navedbi)

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

F) Kako imenujemo tip oble plastike pod sliko št. 7?

(2 navedbi za 1 točko)

7. PREPOZNAVANJE UMETNIŠKEGA DELA

A) Kateri umetnik je ustvaril slikarsko delo, predstavljeno na sliki št. 7 na barvni prilogi?

Kako se delo imenuje?

(1 točka)

B) Kakšna likovna snov je predstavljena na sliki?

Katere osebe so v tem ikonografskem motivu predstavljene?

(1 točka)

C) V katero umetnostnozgodovinsko obdobje spada predstavljeno delo in v katero stoletje sodi?

(1 točka)

D) Po slikovnem gradivu (glej barvno prilogo, slike št. 8, 9 in 10) navedite vsaj štiri značilnosti slikarstva tega umetnostnozgodovinskega obdobja.

(1 točka)

- E) Umetnik, ki je naslikal delo na sliki št. 7 na barvni prilogi, je bil tudi odličen freskant. Navedite eno poslikavo (pomagajte si slikama št. 1 in 2).

(1 točka)

Slika 1

Slika 2

- F) Kateri slikarji so ustvarjali sočasno s tem umetnikom (predstavljeni so s slikami 8, 9, in 10 v barvni prilogi)?

Navedite priimke slikarjev, avtorjev predstavljenih del.

Delo, predstavljeno na barvni prilogi, slika št. 8, je naslikal _____

Delo, predstavljeno na barvni prilogi, slika št. 9, je naslikal _____

Delo, predstavljeno na barvni prilogi, slika št. 10, je naslikal _____

(1 točka)

8. UMETNOST NEOKLASICIZMA

- A) Neoklasicizem je umetnostni slog, ki se je razvil v drugi polovici 18. st. in dosegel vrhunec v zgodnjem 19. st. Osrednjo vlogo je sprva odigralo slikarstvo. Pomagajte si s slikami št. 11, 12 in 13 na barvni prilogi, ter poimenujte vodilnega neoklasicističnega slikarja.

(1 točka)

- B) Neoklasicizem se je razvil predvsem kot zavesten odziv na umetnost baroka in rokokoja. Ob slikah št. 11, 12 in 13 na barvni prilogi poskusite razbrati osnovne značilnosti neoklasicističnega slikarstva. Pomagajte si s primerjavo z baročnim Rubensovim delom Grozote vojne (slika št. 14 na barvni prilogi).
Navedite vsaj tri značilnosti neoklasicizma.

(3 navedbe za 1 točko)

- C) Neoklasicizem je, kakor pove že ime, zasnovan kot prenova klasične tradicije v umetnosti. V arhitekturi se to kaže predvsem v pogosti rabi klasičnih stebrih redov. Poimenujte tri klasične stebne rede, ki jih je neoklasicizem prevzel iz grške antike.

(3 navedbe za 1 točko)

- D) V začetku 19. stoletja so v Parizu postavili nenavadno oblikovano cerkev, posvečeno sv. Magdalenii (glej sliko št. 1). Kateri tip arhitekture je bil za vzor avtorju te neobičajne cerkve? Poimenujte stebni red, ki ga je uporabil arhitekt.

(2 navedbi za 1 točko)

Slika 1

- E) Med najvidnejše kiparje tega obdobja sodi Antonio Canova, ki je pogosto posegal po mitološki snovi. Umetnine na slikah št. 2, 3 in 4 upodabljajo motive iz grške mitologije. Opreделите motiv vsaj enega od predstavljenih del.

(1 navedba za 1 točko)

Slika 2

Slika 3

Slika 4

- F) Canova je znan tudi po idealiziranih portretih sodobnikov, ki jih je upodobil v mitološki preobleki. Na sliki št. 5 je upodobljen Napoleon, na sliki št. 6 pa njegova sestra Paolina Borghese. V liku katerih antičnih bogov sta upodobljena?

(1 navedba za 1 točko)

Slika 5

Slika 6

9. POZNAVANJE UMETNIŠKIH GIBANJ 20. STOLETJA

- A) Na slikah 15, 16, 17 in 18 na barvni prilogi so predstavljena dela umetniških gibanj 20. stoletja. Razvrstite številke slik k ustreznemu umetniškemu gibanju.

Ekspresionizem _____

Kubizem _____

Abstraktna umetnost _____

Nadrealizem _____

(2 točki)

- B) Umetnost ekspresionizma je umetnost notranjega doživljanja. Katerih likovnih elementov se poslužujejo umetniki za doseg tega notranjega izraza?

(1 točka)

- C) Kdo je avtor dela predstavljenega na sliki 15 barvne priloge?

(1 točka)

- D) Opredelite pojem abstraktne umetnosti.

(1 točka)

- E) Kaj je vsebina upodobitve umetniškega gibanja nadrealizma?

(1 točka)

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN